

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

21/50-15

12. oktober 2021

## **Statsbudsjettet 2022 - Orientering om foreløpige rammer for programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk**

Kommunal- og moderniseringsdepartementet informerer med dette om forslaget til budsjett for distrikts- og regionalpolitikken for 2022. Departementet sender ut forskrifter, oppdragsbrev, tildelingsbrev og tilskuddsbrev etter at statsbudsjettet er vedtatt i Stortinget. Det kan komme endringer i rammene og i fordelingen av midlene. Dette orienteringsbrevet er et grunnlag for planlegging for 2022.

Regjeringen foreslår at det bevilges om lag 1,15 mrd. kroner under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk.

### **Mål og rammer for 2022**

*Tabell 1 Mål for programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk*

1. Vekstkraftig næringsliv, verdiskaping og attraktive arbeidsmarkeder i regioner og distrikter
2. Regional utvikling over landegrensene og i nordområdene
3. Styrket utviklingskapasitet og velfungerende tjenestetilbud i distriktene

Tabell 2 Forslag til bevilgninger på poster under programkategori 13.50 for 2022 (i mill. kr)

Mål	Post	Betegnelse	Forslag 2022
1	553.61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	717,2
	553.62	Kompetansepiloter	17,4
	553.65	Omstilling	93,2
	553.69	Mobilisering til forskningsbasert innovasjon	57,0
	553.74	Klynger og innovasjon	71,7
2	553.63	Interreg og Arktis 2030	91,3
	553.76	Nordisk og europeisk samarbeid	10,9
3	554.01	Kompetansesenter for distriktsutvikling	33,5
	554.74	Merkur	61,3
		<b>Totalt</b>	1 153,4

## Innholdet i postene

### Mål 1 Vekstkraftig næringsliv, verdiskaping og attraktive arbeidsmarkeder i regioner og distrikter

#### Kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling

Som en del av regionreformen fikk fylkeskommunene i 2020 et større ansvar for mobiliserende og kvalifiserende næringspolitiske virkemidler i regi av Innovasjon Norge og Siva. Vedlegg 1 gir en oversikt over de aktuelle virkemidlene fylkeskommunen kan benytte. Tilskuddet skal bidra til å mobilisere og utvikle et verdiskapende næringsliv.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 717,2 mill. kroner. Bevilgningen inkluderer administrasjons- og gjennomføringskostnader for Innovasjon Norges og Sivas forvaltning av ordningene. Hver fylkeskommune har ansvar for å dekke administrasjons- og gjennomføringskostnader for sitt oppdrag til Innovasjon Norge. Departementet vil overføre administrasjons- og gjennomføringskostnader direkte til Siva på vegne av fylkeskommunene. For Siva er det gjort et anslag på administrasjons- og gjennomføringskostnader (se vedlegg 2). Endelig beløp kommer i oppdragsbrevet.

Midlene fordeles til fylkeskommunene etter to komponenter; en distriktsdel og en regionaldel. Den distriktsrettede delen skal utjevne geografiske forskjeller ved å kompensere for ulemper i distriktsområder. Den regionale delen skal legge til rette for vekst og utvikling i hele landet ved at hvert fylke realiserer sitt potensial.

#### Kap. 553, post 62 Kompetansepiloter

Det foreslås en bevilgning på 17,4 mill. kroner til kompetansepiloter i 2022. Dette inkluderer lærings- og kunnskapsutvikling i fylkeskommunene samt gjennomføringskostnader til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (tidligere Kompetanse Norge) som forvalter ordningen, og tildeler midler til fylkeskommunene i tråd med innvilgede pilotprosjekter.

#### Kap. 553, post 65 Omstilling

Det foreslås en bevilgning på 93,2 mill. kroner i 2022 til tilskudd til omstilling i kommuner eller regioner som opplever vesentlig reduksjon i sysselsettingen. Forslaget inkluderer 15 mill. kroner i ekstraordinære omstillingsmidler til Andøy og Nesna kommuner, fordelt med hhv. 10 og 5 mill. kroner. Forslaget inkluderer også 11,4 mill. kroner til Innovasjon Norge, som er nasjonalt kompetanseorgan for lokal og regional omstilling, samt 10 mill. kroner til en ny tidsavgrenset og søknadsbasert ordning som skal stimulere til etablering av kontorfellesskap for fjernarbeid i distriktene (Distriktshub).

Departementet legger fylkeskommunenes innspill om kommuner og regioner som opplever stor reduksjon i antall sysselsatte i hjørnesteinsbedrifter/-næringer, til grunn for fylkesfordelingen av rammen. Fylkeskommunene fordeler midlene til omstillingskommuner.

#### Kap. 553.69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon

Posten omfatter mobiliseringsdelen av ordningen Forskningsbasert innovasjon i regionene (FORREGION), samt FoU-program innen marin bioteknologi i Nord-Norge (Mabit). Posten er ny for 2022.

Det er foreslått en bevilgning på 57,0 mill. kroner i 2022, fordelt slik:

- 51,0 millioner kroner til mobiliseringsdelen av FORREGION
- 6,0 millioner kroner til Mabit

#### Kap. 553, post 74 Klynger og innovasjon

Posten omfatter det nasjonale klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters, Innovasjonspartnerskap og Bioøkonomiordningen i Innovasjon Norge og Kapasitetsløft (tidligere FORREGION) i Forskningsrådet.

Det er foreslått en bevilgning på 71,7 mill. kroner i 2022, fordelt slik:

- Totalt 47,5 mill. kroner til Norwegian Innovation Clusters, Bioøkonomiordningen og Innovasjonspartnerskap i Innovasjon Norge. Innovasjon Norge fordeler midlene mellom programmene. Departementets bevilgning til Bioøkonomiordningen skal bare benyttes i virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte.
- 24,2 mill. kroner til Kapasitetsløft i Forskningsrådet.

## **Mål 2 Regional utvikling over landegrensene og i nordområdene**

#### Kap. 553, post 63 Interreg og Arktis 2030

Det er foreslått en bevilgning på 91,3 mill. kroner til Interreg, Arktis 2030 og sekretariat for Regionalt nordområdeforum i Vadsø.

2021 var det første året i en ny Interreg-programperiode, som varer ut 2027. Bevilgningen skal dekke deltagelse i Interreg-programmene Øresund-Kattegat-Skagerrak (ØKS), Sverige-Norge, Aurora og Kolarctic. Programmene er under utvikling, og blir godkjent av Europakommisjonen i 2022. Det foreslås en bevilgning på 41,8 mill. kroner til disse

programmene i 2022. Dette er en reduksjon på 14,3 mill. kroner fra 2021. Departementet vil komme tilbake til endelig fordeling mellom programmene.

Det foreslås 46,9 mill. kroner til tilskuddsordningen Arktis 2030. Inntil 5 prosent av bevilgningen kan benyttes til å forvalte ordningen.

Det foreslås 2,6 mill. kroner for å dekke sekretariat for Regionalt nordområdeforum i Vadsø. Dette inkluderer midler til en regional ungdomskoordinator.

#### Kap. 553, post 76 Nordisk og europeisk samarbeid

Bevilgningen skal dekke deltakelse i Interreg-programmene Nordlig Periferi og Arktis, Østersjøen, Nordsjøen, Interreg Europe, ESPON, URBACT og Interact. Programmene er under utvikling og blir godkjent av Europakommisjonen i 2022. Det foreslås en bevilgning på 10,9 mill. kroner i 2022. Dette er en reduksjon på 21 mill. kroner fra 2021. Departementet vil komme tilbake til endelig fordeling mellom programmene. I den foreslåtte tildelingen inngår om lag 500 000 danske kroner til driftstilskudd til Nordisk Atlantsamarbejde (NORA), og 32 100 euro til en nasjonal kontingent for deltakelse i OECD LEED.

### **Mål 3 Styrket utviklingskapasitet og velfungerende tjenestetilbud i distriktene**

#### Kap. 554, post 01 Kompetansesenter for distriktsutvikling

Det foreslås en bevilgning på 33,5 mill. kroner.

#### Kap. 554, post 74 Merkur

Det foreslås en bevilgning på 61,3 mill. kroner i 2022. De minste butikkene i de mest perifere områdene skal prioriteres.

## Aktørfordeling

Tabellen viser forslag til fordeling av midler på aktør, sammenliknet med budsjettet for 2021.

Tabell 3 Aktørfordeling programkategori 13.50 (i mill. kroner)

Forvalter	Saldert 2021	Forslag 2022	Endring 2021–2022
Fylkeskommunene <sup>1</sup>	971,3	937,3	-34,1
Innovasjon Norge <sup>2</sup>	153,6	58,9	-94,6
Forskningsrådet	79,2	24,2	-55,0
Distriktssenteret (inkl. forvaltn. av Merkur)	94,3	94,8	0,6
Direktoratet for høyre utdanning og kompetanse	16,9	17,4	0,4
Kommunal- og moderniseringsdepartementet <sup>3</sup>	31,9	10,9	-21,0
Distriktshub – kontorfellesskap for fjernarbeid <sup>4</sup>		10,0	10,0
<b>Totalt</b>	<b>1 347,1</b>	<b>1 153,4</b>	<b>-193,7</b>

- 1) Postene 553.61, 63, 65 (med unntak for rammen til Innovasjon Norge som nasjonalt kompetanseorgan for lokal og regional omstilling, samt midler til Distriktshub) og 69. Dette inkluderer administrasjons- og gjennomføringskostnader for Innovasjon Norge og Sivas forvaltning av ordninger. Departementet vil overføre administrasjons- og gjennomføringskostnader direkte til Siva på vegne av fylkeskommunene.
- 2) Innovasjon Norges andel av postene 553.65 og 74
- 3) Post 553.76 Nordisk og europeisk samarbeid
- 4) Ny tidsavgrenset og søknadsbasert ordning som skal stimulere til etablering av kontorfellesskap for fjernarbeid i distriktene (ligger under post 65)

Med hilsen

Anne Karin Hamre (e.f)  
ekspedisjonssjef

Björg Kari Paulsen  
seniorrådgiver

*Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer*

### Vedlegg:

- 1) Oversikt over virkemidlene under kap. 553 post 61
- 2) Fylkesfordelinger

## Adresseliste

Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDALE
Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse	Postboks 1093	5809	BERGEN
Distriktssenteret Innlandet fylkeskommune	Skolegata 22 Postboks 4404	7713 2325	STEINKJER HAMAR
Innovasjon Norge	Bedriftssenteret Postboks 448 Sentrum	0104	OSLO
Møre og Romsdal fylkeskommune	Postboks 2500	6404	MOLDE
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Norges forskningsråd	Postboks 564	1327	LYSAKER
Oslo fylkeskommune	Rådhuset	0037	OSLO
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
SIVA - Selskapet for industrivekst SF	Postboks 1253 Torgarden	7462	TRONDHEIM
Troms og Finnmark fylkeskommune	Postboks 701	9815	VADSØ
Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2560	7735	STEINKJER
Vestfold og Telemark fylkeskommune	Postboks 2844	3702	SKIEN
Vestland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Viken fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG

## **Vedlegg 1: Oversikt over virkemidlene fylkeskommunen kan benytte over kap. 553, post 61 mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling**

Følgende virkemidler kan kun brukes innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte:

- *Distriktsrettede risikolån* kan gis til toppfinansiering av antatt lønnsomme investerings- og utviklingsprosjekter som er vanskelige å finansiere i det private kredittmarkedet. Lånene kan innvilges både til nyetableringer og etablerte bedrifter.
- *Distriktsrettede garantier* for driftskreditt og unntaksvis for lån gis også til bedrifter som mangler pantesikkerhet for lånefinansiering i bank.
- *Investeringsstilskudd* kan gis til fysiske investeringer som produksjonslokaler eller -utstyr, og gis primært til små og mellomstore bedrifter.
- *Bedriftsutviklingstilskudd* kan gis til rådgivningstjenester, kompetansetiltak og forprosjekter, primært til små og mellomstore bedrifter.
- *Distriktsrettet etablerertilskudd* til markedsavklaring og kommersialisering kan gis til gründere og grupper av etablerere, for eksempel etablererveiledning. Viktige tildelingskriterier er at forretningsideen representerer noe vesentlig nytt regionalt, og at grunderen har ambisjoner om å utvikle en vekstbedrift.

Følgende virkemidler kan brukes over hele landet:

- *Landsdekkende etablerertilskudd* til markedsavklaring skal støtte gründere som har ideer med stort vekstpotensial. Tilskuddet kan brukes til å utvikle egen kompetanse, kjøpe kompetansetjenester av andre, tilpasse produktet eller tjenesten til markedet eller som sikkerhet for å innhente mer kapital.
- *Næringshageprogrammet* tilbyr utviklingsorienterte bedrifter tilgang til felles lokaler, kompetanse, nettverk og et faglig og sosialt fellesskap. Målgruppen er i hovedsak kunnskapsbedrifter. Det er et mål at alle næringshagene skal ha målbedrifter innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte.
- *Inkubasjonsprogrammet* skal bidra til at gode ideer identifiseres, videreutvikles og kommersialiseres til nye vekstbedrifter, og til å gi vekst i etablerte bedrifter. Siva tildeler midler til innovasjonsmiljøer og aktører som forsknings- og kunnskapspark, innovasjonsselskaper og inkubatorer.
- *Mentortjenesten for gründere* skal gi økt kunnskap om forretningsutvikling og vurdering av markedsmuligheter. Bedriftene må være i utviklings- eller markedsintroduksjonsfasen og ha ambisjoner om vekst utover sitt lokale marked.
- *Bedriftsnettverk* er et tilbud til små og mellomstore bedrifter med vekstambisjoner som ønsker å etablere forpliktende samarbeid for å styrke innovasjonsevne og konkurransekraft.

## Fylkesfordeling av kap. 553, post 61, 63, 65 og 69 (foreløpige rammer for 2022)

Fylke	2022					2021					
	553.61 <sup>1</sup>	553.63 (3)	553.65	553.69 (ny)	Ramme 2022	553.61	553.63		553.65 <sup>2</sup>		Ramme 2021
Viken	39,683		4,500	8,000	52,183	43,250		13,311			56,561
Oslo	26,814			3,500	30,314	29,247					29,247
Innlandet	86,411		5,000	5,000	96,411	94,315		23,000	8,500		125,815
Vestfold og Telemark	38,604		8,800	4,000	51,404	42,075			8,000		50,075
Agder	33,189			4,000	37,189	36,193				4,000	40,193
Rogaland	25,650		3,000	3,500	32,150	27,981			4,500		32,481
Vestland	96,360		3,000	6,000	105,360	104,989				4,000	108,989
Møre og Romsdal	52,394		6,000	3,500	61,894	57,081			4,000		61,081
Trøndelag	85,502		12,000	5,000	102,502	93,255			9,000	4,000	106,255
Nordland <sup>3</sup>	104,689		18,514	6,500	129,703	114,225			24,000	4,000	142,225
Troms og Finnmark <sup>4</sup>	111,557	46,890	11,000	8,000	177,447	121,841	48,437	19,800	12,000		202,078
Siva <sup>5</sup>	16,318				16,318	16,318					16,318
Innovasjon Norge			11,400		11,400				13,046		13,046
Sekretariat for regionalt nordområdeforum		2,587			2,587						
Interreg <sup>6</sup>		41,789			41,789						
Distriktshub <sup>7</sup>			10,000		10,000						
<b>Totalt</b>	<b>717,170</b>	<b>91,266</b>	<b>93,214</b>	<b>57,000</b>	<b>958,651</b>	<b>780,770</b>	<b>48,437</b>	<b>56,111</b>	<b>83,046</b>	<b>16,000</b>	<b>984,364</b>

<sup>1</sup> Midlene fordeles til fylkeskommunen med en distriktsdel og en regional del. Den distriktsrettede delen skal utjevne geografiske forskjeller ved å kompensere for ulemper i distriktsområder, og utgjør mesteparten av bevilgningen (om lag 70 pst.).

<sup>2</sup> Kolonnen til høyre under kap. 553, post 65 (for 2021) gjelder midler til piloten Statens hus til fylkeskommunene Agder, Vestland, Trøndelag og Nordland.

<sup>3</sup> I bevilgningen til Nordland over kap. 553, post 65 inngår 15 mill. kroner i ekstraordinære statlige omstillingsmidler til Andøy og Nesna kommuner. Under post 69 inngår 3,0 mill. kroner til Mabit.

<sup>4</sup> I bevilgningen til Troms og Finnmark over kap. 553, post 63 inngår kun Arktis 2030. Det er ikke foretatt en fylkesfordeling av Interreg-midlene på 63-posten. Under post 69 inngår 3,0 mill. kroner til Mabit.

<sup>5</sup> Vi har i denne beregningen holdt Sivas administrasjons- og gjennomføringskostnader konstante på 16,318 mill. kroner, men dette beløpet vil bli endelig fastsatt i dialog med fylkeskommunene og Siva.

<sup>6</sup> Det er ikke foretatt en fylkesfordeling av Interreg-midlene på 63-posten.

<sup>7</sup> Distriktshub – kontorfellesskap for fjernarbeid – er en ny tidsavgrenset og søknadsbasert ordning.